

Setbo

QUAN ET PERDIS AL BOSC...

ROSER ODUBER

del 16. 04. 2015 al 06. 06. 2015

Quan et perds al bosc, en la foscor, i no saps quin és el camí, ni saps on és la sortida, l'angoixa, la solitud i la por són els teus únics companys, els teus únics amics.

Roser Oduber viu al bosc, al bosc del Bages. Ella no es perd. Ella es troba.

El bosc és la seva font d'inspiració, de solidaritat, d'amor.

Roser Oduber obre les portes de la seva generositat a l'art, a l'art fet a la natura, fet amb la natura, el que es comunica i interrelaciona amb la natura.

Roser Oduber ens obre casa seva i la de la seva família cada any, perquè aquelles persones que estan tancades dins les seves pors i angoixes gaudeixin uns quants dies dels boscos i parlin amb l'entorn, el medi natural. Després, quan tornen a casa, potser no han deixat del tot enrere les foscors però s'emportaran un record d'allò que hauran experimentat i gaudit als boscos de CACiS, els de la Roser.

Roser Oduber és l'artista que s'endinsa en ella mateixa per reflexionar, per fer un crit d'atenció, per dir que el cervell, el nostre cervell, pot expressar, però també pot emmalaltir i oblidar; no trobar el camí de sortida del bosc.

La seva pintura parla, ens parla, ens diu.

Ens emociona.

Darío Olaortua
President de la Fundació Setba

1

CAMINS | CARTOGRAFIES DE L'OBLIT

Quan et perdis al bosc...

és el títol d'aquesta exposició i té l'origen en una experiència personal de Roser Oduber i la resposta que li va donar la seva metgessa de capçalera quan l'artista va preguntar-li com podia saber si tenia Alzheimer davant certs episodis que havia patit de petits lapsus de memòria. La resposta va ser: quan et perdis al bosc, et faré les proves.

Aquesta frase, adreçada a una persona que fa més de vint anys que viu en mig del bosc, va ser el detonant per a la reflexió posterior de l'artista i la plasmació plàstica d'aquest neguit.

Roser Oduber és una artista compromesa amb el medi ambient i el territori. Des de l'any 2008 dirigeix CACiS (Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat) que vol ser un referent en els nous llenguatges de l'art, la naturalesa i la sostenibilitat. El Centre es troba situat a Calders, a la comarca del Bages, en una zona d'antics forns de calç.

L'artista incorpora elements d'aquest paisatge a les seves composicions, creant camins amb pedres, com la Gretel del conte dels germans Grimm, i representant la xarxa neuronal amb esparregueres i altres elements vegetals. Roser Oduber es fa una sèrie de reflexions com a artista que poden servir a altres persones per visualitzar l'oblit i la pèrdua de la memòria. Una imatge val més que mil paraules i les obres d'aquest projecte expositiu s'expressen per si mateixes.

La Fundació Setba ha editat una obra gràfica de l'artista, que porta per títol *Gretel*, i els beneficis de la seva venda aniran destinats íntegrament a la Fundació Pasqual Maragall.

Cristina Sampere
Directora de la Fundació Setba

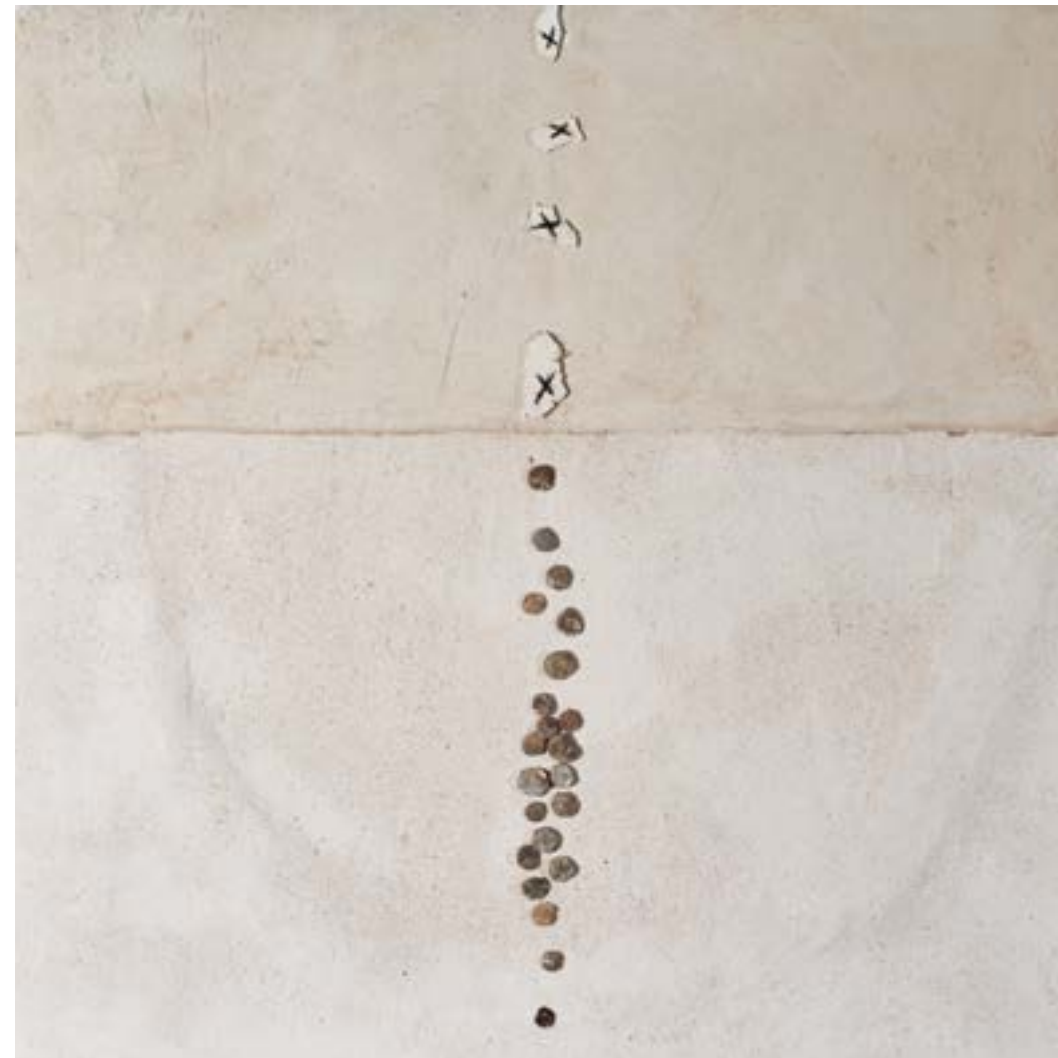
Camí de dia, 2015
Tècnica mixta sobre tela
98 x 195 cm

Camí de nit, 2015
Tècnica mixta sobre tela
98 x 195 cm

Transgressió, 2015
Tècnica mixta sobre tela
175 x 175 cm

Primer camí de Hänsel i Gretel, 2015
Tècnica mixta sobre tela
100 x 100 cm

2

XARXES

Cada dia es diagnostiquen milers de nous malalts d'Alzheimer al món. Som davant d'una malaltia d'efectes devastadors i, de moment, sense curació. Com que l'esperança de vida s'allarga, cada dia hi ha més persones que pateixen la malaltia. L'avenç de la recerca científica és l'única esperança per vèncer-la.

Les primeres lesions que provoca l'Alzheimer s'inicien en una regió del cervell denominada hipocamp, el correcte funcionament del qual és crucial per a la memòria i l'aprenentatge. Des d'aquí s'estenen progressivament a altres regions de l'escorça cerebral. Les persones afectades perden la memòria, tenen dificultats de llenguatge, es desorienten fàcilment i, en general, es van tornant progressivament més i més incapaces de fer totes aquelles coses que formen part de la vida quotidiana. Pateixen també canvis en la personalitat i el comportament.

El cervell afectat per Alzheimer presenta dos tipus de lesions neurodegeneratives molt característiques: les plaques senils, que són acumulacions anormals entre les neurones d'una proteïna anomenada beta-amiloide i, els cabdells neuronals, que són agregats intraneuronals majoritàriament formats per la proteïna tau anormalment fosforilada. Al costat d'aquests dos tipus de lesions, existeix una pèrdua molt significativa de neurones i les seves connexions sinàptiques en els cervells de pacients amb malaltia d'Alzheimer en comparació amb individus de la mateixa edat intel·lectualment intactes.

Se sap que el principal factor de risc per patir malaltia d'Alzheimer és l'edat avançada, si bé la causa primera d'aquesta malaltia es desconeix en la majoria dels casos i al moment actual no existeix cap tractament capaç de prevenir o detenir el curs de la malaltia.

Per vèncer l'Alzheimer cal desxifrar-ne l'origen i les causes. Hem de saber d'on ve i què la provoca. Només amb aquest nou coneixement aconseguirem avançar en la seva prevenció i tractament. La ciència és, doncs, l'únic camí possible per protegir les properes generacions de les conseqüències devastadores de l'Alzheimer.

Sabem que els danys que aquesta malaltia causa al cervell poden haver-se iniciat, de manera silenciosa, imperceptible, fins a 20 anys abans de la manifestació dels primers símptomes. Cada cop són més els investigadors, centres de recerca i organismes científics que estan orientant els seus esforços cap a la seva detecció precoç i la seva prevenció.

A la Fundació Pasqual Maragall treballem per a un futur sense l'Alzheimer. Perquè enlloc no està escrit que aquesta malaltia sigui invencible. Estem davant d'un repte immens, difícil però no impossible. Estem convençuts que podem vèncer aquesta malaltia si la combatem amb totes les eines que la societat hi pot destinar: recerca científica, recursos econòmics, sensibilitat i compromís social.

Jordi Camí
Director Fundació Pasqual Maragall

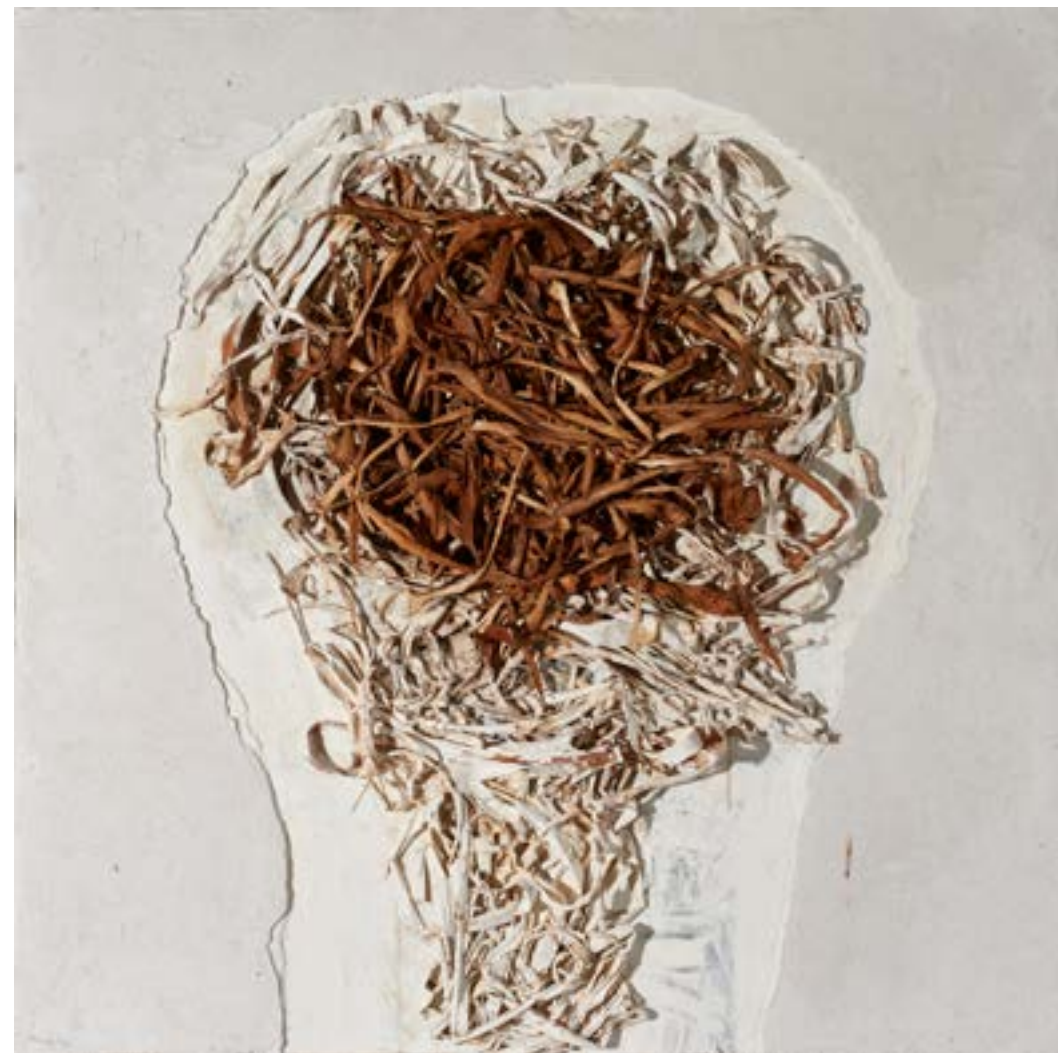
Detall de l'obra *Cartografia de la ment*

Cartografia de la ment, 2015
Tècnica mixta sobre tela
120 x 120 cm

Contorns 1, 2012/2013
Tècnica mixta sobre tela
100 x 100 cm

Contorns 2, 2012/2013
Tècnica mixta sobre tela
100 x 100 cm

3

GRETEL

Gretel o el paisatge del record

El desplaçament en l'espai resulta essencial per a l'existència dels essers humans. La nostra capacitat d'imaginar el lloc on ens trobem, de traslladar-nos físicament d'un lloc a un altre, la conceptualització d'aquest desplaçament són activitats que la nostra ment fa a partir de la informació visual, de la memòria i de la planificació que fem.

He volgut descriure la ment, el nostre cervell, com un paisatge ple de camins i llocs deshabitats, llocs urbans i llocs forestals. Un paisatge proper al meu entorn per mostrar, en aquest darrer treball, com el cervell crea un mapa de l'espai que ens envolta i com ens ajuda a moure'ns per un entorn complex. La proposta que faig és un viatge per aquells camins que deixem de fer i que van cedint a l'oblit. La qüestió és si el camí desapareix o ha deixat de portar a algun lloc.

Hänsel i Gretel són l'excusa per escenificar aquest viatge. Un trànsit que els va servir per aprendre, emmagatzemar i recuperar la informació del camí en el seu primer abandonament, aquests records són dades del temps i del lloc d'un fet que els va canviar la vida.

Gretel és la nena / noia / dona que he volgut deixar perduda al bosc, no ha trobat el camí que es mantenia viu sota els seus passos insistents, mentre hi havia un destí. Gretel no té destí, els camins són dibuixos en un paisatge que no pot recordar.

Tres escenaris d'un paisatge; cartografia de l'oblit, xarxa i Gretel són a la vegada tres episodis d'un viatge.

Roser Oduber
Artista

Gretel dins, 2015
Impressions sobre paper
vegetal i esparregueres
50 x 50 x 50 cm

Gretel 1, 2015
Tècnica mixta sobre paper
20 x 20 cm

Gretel fora, 2015
Impressions sobre paper
vegetal i esparregueres
50 x 50 x 50 cm

Gretel 2, 2015
Tècnica mixta sobre paper
20 x 20 cm

Gretel a on va, 2015
Impressions sobre paper
vegetal i esparregueres
50 x 50 x 50 cm

Gretel 3, 2015
Tècnica mixta sobre paper
20 x 20 cm

fundació pasqual maragall

Editor: Fundació Setba
Comissària exposició: Cristina Sampere
Coordinació i documentació: Carla Camacho
Responsable de comunicació: Rosor Foret

Disseny catàleg: Santi Sallés
Fotografies: Enric Berenguer i Irene Vendrell
Correcció: Rosor Foret
Impressió: LV Grupo Gráfico y de Comunicación

ISBN-13 978-84-606-7223-4

Barcelona 2015 ©

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprenent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i/o préstec, resta rigorosament prohibida sense l'autorització escrita de l'editor i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei.

La Fundació Pasqual Maragall per a la recerca en Alzheimer va néixer l'abril de 2008, fruit del compromís públic de Pasqual Maragall, exalcalde de Barcelona i president de la Generalitat de Catalunya, en anunciar que li havien diagnosticat aquesta malaltia. Des de llavors, treballa per a un futur sense Alzheimer, perquè enlloc no està escrit que aquesta malaltia sigui invencible.

La fundació aborda els reptes que planteja aquesta malaltia des de l'àmbit de la recerca científica, amb el compromís d'aportar solucions decisives i millorar el benestar de les persones afectades. La seva activitat s'orienta a l'obtenció de nou coneixement científic amb l'objectiu de reduir el nombre de malalts, retardar l'evolució de la malaltia i oferir solucions que millorin la qualitat de vida de les persones afectades i dels seus cuidadors.

En l'àmbit científic, la fundació aposta per la detecció precoç i la prevenció de l'Alzheimer. Ho fa des de la recerca clínica mitjançant l'estudi alfa, una cohort on participen més de 2.700 voluntaris adults sans, fills i filles de persones afectades, als quals efectuem un conjunt de proves al llarg de la seva vida (cognició, genètica, neuroimatge...) L'objectiu és conèixer la història natural de la malaltia i detectar factors de risc i indicadors que permetin conèixer qui la desenvoluparà i dissenyar programes de prevenció que retardin o en frenin l'aparició.

La fundació impulsa també un projecte d'atenció als cuidadors de malalts d'Alzheimer en fases avançades amb l'objectiu de facilitar el seu dia a dia i millorar-ne el benestar. L'atenció d'aquests malalts exigeix una gran dedicació i esforç per part dels seus cuidadors, els quals pateixen un gran estrès emocional i físic. Mitjançant la seva participació en grups terapèutics, aquests poden compartir les seves experiències i adquirir les eines per comprendre i acceptar la malaltia i viure amb dignitat el seu rol.

www.fpmaragall.org

